

інноваційні інкубатори, активізації взаємодії науки і виробництва, підвищення якості розробки інвестиційних та інноваційних проєктів, залучення в регіон інвестицій завдяки створенню ринку проєктів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Архієреєв С.І. Інноваційний потенціал України: прогнозно-аналітичні оцінки /С.І. Архієреєв, Т.В. Тарасенко. – Х. : Вид-во "Золоті сторінки", 2008. – 112 с.
2. Бабінська О.В. Венчурний бізнес в Україні /О.В. Бабінська // Науковий вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ. – Чернівці, 2006. – Вип. IV. Економічні науки. – 475 с. – С. 129-139.
3. Гринкевич С.С. Стратегія розвитку венчурного фінансування в системі оцінки вартості бізнесу /С.С. Гринкевич // Вісник Донецького університету. Серія В:Економіка і право. – 2008. – Вип. 1. – С. 202-206.
4. Грозний І.С. Стратегія виводу венчурного капіталу з інноваційного проєкту / І.С. Грозний // Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна. – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2005. – Випуск 18. Частина 1. – С. 160-165.
5. Зянько В.В. Інноваційне підприємництво: сутність, механізм і форми розвитку : монографія. – Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2008. – 397с.

6. Калінеску Т.В. Управління венчурним інвестуванням підприємств : монографія /Т.В. Калінеску, О.М. Антіпов. – Луганськ : Вид-во СЧУ ім. В. Даля, 2009. – 276 с.

7. Ковалишин П.В. Формування та розвиток ринку венчурного інвестування України : монографія / П.В. Ковалишин. – Миколаїв : Вид-во МДАУ, 2008. – 302 с.

8. Кузнецова І.С. Інституціональна теорія як методологічна основа дослідження нових господарських практик (на прикладі венчурної діяльності) / І.С. Кузнецова // Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна. – 2006. – Вип. 103-4. – С. 195-200.

9. Петрук О.М. Теорія та практика венчурного фінансування [текст]: Монографія / О.М. Петрук, С.З. Мошенський. – Житомир, : ЖДТУ, ПП "Рута", 2008. – 248 с.

10. Про ін-ти спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди): Закон України від 15 бер. 2001 р., № 2299-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 21.

11. Федулова Л. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / за ред. Л.І. Федулової – К.: Основа. – 2005. – 559 с.

12. Small_Bussines Guid. The New Rules of AngelInvestingwww/nyti_mes.com / 2009.

Анотація. В статті вказано определение венчурного инвестирования и классификация компаний, нуждающихся в инвестировании. Рассмотрены проблемы развития венчурного бизнеса в Украине, а также приведен мировой опыт.

Ключевые слова: венчурное инвестирование, инновационная деятельность, рисковый капитал, венчурования.

Summary. The article stated the definition and classification of venture capital companies that require investment. Problems of development of venture business in Ukraine, but also provides world experience.

Keywords: venture capital investment, innovation, risk capital venchuruvannya.

Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Уткіна Ю.М.

УДК 330.322 (477)

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ В СТРАТЕГІЧНОМУ АСПЕКТІ

*Кобелєв В.М., к.е.н., доцент,
Захарченко Ю.В., студентка (НТУ«ХП»)*

У статті розглядається аналіз переробної промисловості з точки зору її інвестиційної привабливості для іноземних інвесторів у стратегічному аспекті.

Ключові слова: *переробна промисловість, інвестиції, перспектива розвитку.*

Постановка проблеми. Криза, що розгорталася у світі у 2008 – 2009 рр., продемонструвала значні дисбаланси розвитку світо господарської системи та структурну відсталість української економіки, її неготовність до різких коливань попиту та загострення конкуренції на сировинних ринках. Україна відчула негативні наслідки світової фінансово-економічної кризи з

квітня 2008 р. через різке скорочення зовнішнього попиту. У 2009 р. найскладніших випробувань зазнав промисловий комплекс України, у результаті чого глибина падіння обсягу промислового виробництва досягла 21,9 % (рівень промислового виробництва повернувся на позначку 2003 – 2004 рр.). Можна констатувати факт, що вітчизняні підприємства промисловості знаходяться у складному фінансово-

економічному стані. Нестача коштів на заміну застарілих фондів підприємств, оновлення технологічної бази, інформаційної бази та інших складових відштовхує промисловість України на задній план у боротьбі за конкурентоспроможність на світовій арені. Отже розвиток промисловості України на пряму залежить від інвестиційних впливів. Сьогодні від ефективності інвестиційної політики залежать стан виробництва, положення і рівень технічної оснащеності основних фондів підприємств вітчизняного господарства, можливості структурної перебудови економіки, рішення соціальних і екологічних проблем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню проблем інвестицій та інвестування присвячені праці таких відомих вчених як А. Сміт, Дж. Кейнс, А. Маркус, У. Шарп та ін. А також таких сучасних авторів як В. Пономаренко, В. Гриньова, В. Коюда, Т. Лепейко, Н. Лисиця, Г. Холодний, Є. Ястремська та ін.

Мета та завдання статті. Метою даної статті є аналіз інвестиційної привабливості переробної промисловості України в наш час та розгляд перспектив її розвитку у майбутньому.

Досягнення поставленої мети передбачає:

- аналіз обсягу реалізованої промислової продукції за видами економічної діяльності;
- аналіз прямих іноземних інвестицій у промисловий комплекс України;
- аналіз перспектив розвитку переробної промисловості України.

Виклад основної частини матеріалу. На сучасному етапі розвитку української економіки багато економістів ставлять питання про формування ефективної економічної політики держави. Рішення проблеми правильної побудови і орієнтації економічної політики є запорукою успішного розвитку країни в цілому. При цьому важливою складовою економічної політики будь-якої держави є інвестиційна політика.

Інвестиції є основою для розвитку підприємств, окремих галузей та економіки в цілому.

Інвестиції відіграють найважливішу роль в економіці будь-якої держави. Без них неможливе сучасне формування капіталу, забезпечення конкурентоспроможності товаровиробників на зовнішніх і внутрішніх ринках. По суті, інвестиції визначають майбутнє як окремого суб'єкта господарювання так і країни в цілому і є одним з основних чинників розвитку її економіки.

Промисловість – є основним двигуном економіки будь-якої країни. Без промислових комплексів неможливе ні торгівля, ні процвітання держави. Тому промисловий ринок завжди відігравав важливу роль у сфері економіки та бізнесу.

На жаль, рівень розвитку промисловості України сьогодні відстає від рівня промисловості розвинутих країн світу, проте і держава, і приватні особи зараз працюють над цією проблемою. Структура промисловості постійно змінюється та удосконалюється

У статті ми більш детально розглянемо інвестиційну привабливість переробної промисловості України.

Переробна промисловість – це сукупність всіх галузей промисловості, що займаються обробкою чи переробкою сировини, що отримується гірничодобувної промисловістю, сільським господарством, лісовим господарством, рибальством, поліваням і виробництвом напівфабрикатів. Найважливіші її галузі:

- машинобудування і металообробка, чорна та кольорова металургія;
- нафтопереробка, хімічна та деревообробна промисловість;
- виробництво будівельних матеріалів, паперова, текстильна, швейна;
- взуттєва, харчова промисловість.

Для того щоб дати оцінку інвестиційної привабливості переробної промисловості необхідно провести аналіз загального стану за показниками обсягу реалізованої промислової продукції за окремими галузями, яка наведена у таблиці 1.

Таблиця 1

Обсяги реалізованої промислової продукції (робіт, послуг)

	Обсяги реалізації, млн грн.		
	2009 рік	2010 рік	2011 рік
Переробна промисловість:	549084	713596,6	862567,6
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	159550,1	192154,1	220244,3
легка промисловість	7511,9	8529,7	9991,8
оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	6357,3	7384,8	9511,8
целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	22126,3	26004,0	28360,0
виробництво коксу, продуктів нафто перероблення	53746,4	73003,0	75502,9
хімічна та нафтохімічна промисловість	48473,6	62303,9	88508,0
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	23987,4	27967,3	35198,6
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	141498,0	199901,3	241064,3
машинобудування	85833,0	116348,5	154185,9

Як видно з показників, що наведені у таблиці 1, Україна за період з 2009 року набирає обертів реалізації продукції у грошовому еквіваленті у переробній промисловості після кризового стану і має позитивну динаміку зростання, але в країні є серйозні проблеми, які занижують індекс інвестиційної привабливості промисловості – надлишкове державне регулювання бізнесу, високий рівень корупції, заплутане і часто змінне податкове законодавство, високі для економіки, що розвивається ставки оподаткування. Але так само слід зазначити, що надходження інвестицій в переробну промисловість з кожним роком зростають. Інвестор розуміє, що незважаючи на негативні прогнози і враховуючи ризики, головне – це правильно обраний економічний сектор.

За даними Державної служби статистики за 2009 рік іноземні інвестори вклали у переробну промисловість України 7740,8 млн. дол. США, що становить 19,3% від загальної частки інвестицій. У 2010 році ця сума склала 12488,1 млн. дол. США, що на 61,33% більше, ніж у 2009 році. У 2011 році сума інвестицій у переробну промисловість склала 13056,8 млн. дол. США, що на 568,7 млн. дол. США більше, ніж у 2010 році. Таким чином, ми можемо спостерігати динаміку зростання інвестиційних вкладень іноземних інвесторів у переробну галузь України, що свідчить про підвищення інвестиційної привабливості даної промисловості.

Детальна інформація про суму вкладів іноземних інвесторів у переробну промисловість за окремими галузями представлена у таблиці 2.

Таблиця 2

Прямі іноземні інвестиції в Україну за видами економічної діяльності

	Капітал на кінець року, млн дол. США		
	2009 рік	2010 рік	2011 рік
Переробна промисловість:	7740,8	12488,1	13056,8
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	1837,2	1858,7	2065,7
легка промисловість	145,5	139,3	139,2
оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	280,5	281,3	301,4
целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	237,3	241,1	246,2
виробництво коксу, продуктів нафто перероблення	451,4	452,9	441,6
хімічна та нафтохімічна промисловість	1205,6	1339,6	1375,8
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	834,2	806,8	893,0
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	1401,2	5940,4	6084,2
машинобудування	1094,1	1171,4	1226,0
інші галузі промисловості	253,8	256,6	283,7

Як показав аналіз вище наведених показників, найбільш привабливими для інвесторів є традиційні галузі. Це перш за все виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів, хімічна та нафтохімічна промисловість, металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів та машинобудування. За аналізований період можна спостерігати динаміку зростання інвестиційних вливань у вище зазначенні галузі та інші галузі переробної промисловості.

За 1 половину 2012 року на підприємствах промисловості зосереджено \$ 16460,9 млн (31,4% загального обсягу прямих інвестицій в Україну), у тому числі в переробній галузі – \$ 13694 млн.

Серед галузей переробної промисловості у металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів внесено \$ 6114,9 млн. прямих інвестицій, у виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – \$ 2896,1 млн, хімічну та нафтохімічну промисловість – \$ 1269,8 млн, машинобудування – \$ 1129,3 млн,

виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції – \$ 993,1 млн.

Таким чином на основі проведеного аналізу можна сказати, що зростання інвестицій у переробну промисловість України – основа для розвитку підприємств, створення конкурентоспроможного товарообороту, розвиток та становлення України як європейської держави та зміцнення позицій на світовому ринку.

Але не будемо поспішати робити висновки не проаналізувавши перспективи розвитку переробної промисловості.

Вважається, що найбільш вигідною інвестиційною стратегією вважається створення балансу вкладень у традиційні та високотехнологічні галузі промисловості. Це дозволяє поєднувати отримання швидкого прибутку з надійним довгостроковим збереженням капіталів. Перспективними вважаються галузі, що володіють потенціалом для значної конкурентоспроможності на міжнародних ринках, але які, в силу існуючого економічного становища,

не можуть дозволити собі вкладення в розвиток виробництва більш якісної продукції.

Традиційними привабливими галузями для інвесторів є перш за все виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів, хімічна та нафтохімічна промисловість, металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів та машинобудування.

Металургія є базовою галузю народного господарства України. Саме металургія забезпечує більш ніж 25 % господарського виробництва держави, дає 40 % валютних надходжень в Україну і більш 10 % надходжень в державний бюджет України. Пройшовши через локальний спад активності в кінці 2011 року, чорна металургія України так і не змогла відновити минулорічний рівень виробництва. За 5 місяці 2012 року відставання в порівняльних обсягах виплавки сталі перевищує 4%. Багато експертів висловлюють надію, що в другій половині року зовнішній попит на українську металопродукцію зростає, дозволивши галузі закінчити 2012 з виробничим результатом не гірше 2011 року. На найближчі 10-15 років немає передумов для істотного нарощування в Україні показників споживання сталі. У даний період внутрішній ринок буде забирати і раніше не більше 20-25% виробничого в країні металу. Але пріоритетом для наших підприємств є продаж продукції на експорт. Але на зовнішніх ринках ми не витримуємо вже й цінову конкуренцію в силу високої собівартості тонни виплавленої сталі. За словами аналітика "Драгон Капітал", на даний момент для українських металургів ключовим питанням є зниження енерговитратності і собівартості аглодоменого і сталеплавильного переділів. В першу чергу, компанії будуть концентруватися на його рішенні. Питання виробництва високоякісного прокату не буде стояти, як мінімум, найближчі 5 років. "Загалом, – резюмує Олександр Макаров, – інвестиції в металургію України залишаються на неприпустимо низькому рівні, і" вбивання" заводів продовжується.

Зростання промислового виробництва в червні поточного року порівняно з червнем минулого року був зафіксований в хімічній і нафтохімічній промисловості - на 6,2%, у тому числі в хімічному виробництві – на 10,6%. Найбільших приріст за підсумками першого півріччя показала також нафтохімічна промисловість – 10%, в тому числі хімічне виробництво – 12,3%.

У найближчі 10 років Україна має всі шанси збільшити випуск хімічної продукції в три рази. Для такого ривка у нас є всі передумови. Хімічна галузь України сьогодні зростає швидше ВВП держави і швидше світової хімічної індустрії", – запевнив Дмитро Фірташ. За його словами, в найближчі п'ять років середній

щорічний темп зростання світової хімічної промисловості складе близько 2,5%. Приріст обсягів виробництва в українській хімічній галузі в 2011 році склав майже 19%. "Українська хімічна галузь відновлюється після кризи і набирає серйозних обертів. Правильна стратегія дозволить Україні увійти до числа найбільших виробників хімічної продукції", – зазначив бізнесмен. За словами Дмитра Фірташа, за останні п'ять років частка України у світовому хімічному виробництві принципово не змінилася, але вже є "підгалузє-лідери": "Наприклад, по аміаку частка України на світовому ринку становить близько 2,5%", – підкреслив Дмитро Фірташ. Окрім виробництва добрив, Україна повинна зробити ставку на виробництво діоксиду титану та нафтохімію, а також розвивати виробництва продукції з більшою доданою вартістю, вважає Голова Ради директорів Групи компаній Group DF. Таким чином можна зробити висновок, що хімічна та нафтохімічна промисловість буде займати високі позиції у рейтингу привабливості для іноземних інвесторів.

Необхідно відзначити, що харчова промисловість, поряд із сільським господарством, є для України саме тим двигуном, який може в майбутньому забезпечити істотне розвиток і допомогти зайняти одну з лідируючих позицій на ринку продуктів харчування на світовій арені. Підвищений інтерес для інвесторів в даному світлі представляють сегменти харчової промисловості, пов'язані з виробництвом кондитерських виробів (особливо виробництво шоколадних виробів і плиткового шоколаду). Очікується інтерес і до таких галузей: виробництво пива та напоїв в цілому, морозива, макаронних виробів, хліба та хлібопродуктів. Також мають хороші перспективи для розвитку рибна і м'ясо-молочне галузі.

На сьогодні стратегічними ринками для українського машинобудування залишається СНД, а також країни далекого зарубіжжя. Основними експортними сегментами є обладнання енергетичного машинобудування, вагонобудування, автомобілебудування, моторобудування. У середньостроковому періоді стабільний попит на продукцію українського машинобудування буде забезпечений довгостроковими контрактами на постачання устаткування і комплектуючих для великих інфраструктурних проектів. Крім того, в найближчі 15 років у Росії і країнах далекого зарубіжжя планується введення в експлуатацію додаткових енергетичних потужностей, що може забезпечити попит на українську продукцію. Враховуючи ці фактори ми можемо сказати, що галузь машинобудування залишиться на позиції однієї з найпривабливіших галузей для інвестування іноземними інвесторами.

Висновок. Враховуючи всі вимоги світового ринку та економіки ми можемо сказати,

що в Україні існує ще багато проблем і невизначеностей, але правильно сформульована і впроваджена до дії економічна політика держави. Рішення проблеми правильної побудови і орієнтації економічної політики є запорукою успішного розвитку країни в цілому. Нажаль не всі галузі переробної промисловості однаково привабливі для іноземних інвесторів. Найбільші вливання інвестицій відбувається лише у традиційні галузі, але і вони знаходяться на недопустимо низькому рівні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Дедиков А. Инвестиции и структура экономики Украины / А. Дедиков // ПГАСиА. ВТД и КМТ. – 1997. – 92 с.

Анотация. В статье рассматривается анализ перерабатывающей промышленности с точки зрения ее инвестиционной привлекательности для иностранных инвесторов в стратегическом аспекте.

Ключевые слова: перерабатывающая промышленность, инвестиции, перспектива развития.

Summary. The article deals with the analysis of the manufacturing industry in terms of its investment attractiveness for foreign investors in the strategic aspect.

Keywords: manufacturing, investment and development prospects.

2 Промисловий ринок [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ubr.ua/market/industrial>

3 Інвестиційний клімат України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blog.liga.net/user/mkarnaukh/article/8636.aspx>

4 Приріст прямих іноземних інвестицій в Україну в I половині 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.prostobiz.ua/finansy/investment/novosti/prirost_pryamyh_inostrannyh_investitsiy_v_ukrainu_v_i_pолоvine_2012_goda

5 Офіційний сайт ДержКомСтату України. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

Рецензент д.е.н., професор УкрДАЗТ Компанієць В.В.

Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Токмакова І.В.

УДК 330.322:005

ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА

Мушников О.О., аспірант (УІПА)

Виявлено вплив інвестиційної діяльності на розвиток підприємства в сучасних умовах існування соціально-економічних відносин. Представлено основні ознаки інвестиційної діяльності підприємства та обґрунтовано фактори що обмежують інвестиційний розвиток суб'єктів господарювання.

Ключові слова: система управління, інвестиційна діяльність, інновація, підприємство, розвиток.

Постановка проблеми. Інвестиційна діяльність займає центральне місце в економічному процесі і зумовлює загальне зростання економіки підприємства. В результаті інвестування збільшуються обсяги виробництва, зростає дохід, розвиваються та йдуть уперед в економічному суперництві галузі і підприємства, що вийшли вперед у конкурентній боротьбі і в найбільшій мірі задовольняють попит на ті чи інші товари та послуги. Отриманий дохід частково знову накопичується і збільшується, відбувається подальше розширення виробництва, що призводить до процвітання підприємства. Цей процес повторюється безперервно. Таким чином, інвестиційна діяльність сама зумовлює зростання розширеного відтворення, що утворюється за рахунок доходу в результаті ефективного його розподілу. При цьому чим ефективніше інвестиційна діяльність, тим більше зростання

доходу, тим значніші абсолютні розміри накопичення грошових коштів підприємства, які можуть бути знову вкладені у виробництво. При достатньо високій ефективності інвестиційної діяльності приріст доходу може забезпечити підвищення частки накопичення при повному зростанні споживання.

Аналіз сучасних публікацій. На сучасному етапі розвитку підприємницьких структур достатньо уваги авторів таких, як Гриньов А.В. [3], Тридід О.М., Кизим М.О. [5], Раєвнева О.В. [7], Хрущ Н.А., Редькін О.С. [9], Глебова Н.В. [10], приділяється питанням інвестиційної діяльності підприємств з виділенням основних характеристик інвестиційних проектів, класифікації інвестицій за різними ознаками, оцінки їх ефективності та ін. Однак не існує єдиного підходу до визначення самого поняття інвестиційна діяльність, недостатньо уваги приділяється її ролі в системі